

PROF. DR. BÁNDI GYULA DSC.

AZ ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK A JÖVŐ NEMZEDÉKEK
ÉRDEKEI VÉDELME T ELLÁTÓ HELYETTESE
ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA

**Klíma változás – alapjogok –
önkormányzati szerepek**

A fenntartható fejlődés, környezetvédelem, klíma változás szinte szinonimák manapság, mind felölelik a válságjelenségek sokaságát. A cikk kiindulási pontja a nemzetközi és EU ítélkezési gyakorlat néhány sajátossága, amelyekben jól látható, milyen mélyen érinti az emberi jogokat, alapjogokat a klíma változás. Ez egyben azt is jelenti, hogy az állam számára sokasodó kötelezettségek jelentkeznek. Az alapjogi vonatkozások kiemelése nyomán a jövő nemzedékek szószólójának alapjogvédelmi üzeneteiből is kiemelek jellemző példákat, amelyek az állam felelősségének széles spektrumát érintik, a stratégiáktól a jogalkotási javaslatokon át az ENSZ fenntartható fejlesztési céljaiig. Mindezek sok szálon kötődnek az önkormányzatokhoz, a településrendezéstől a zöldfelület védelméen át az energiatakarékossáig, külön is kiemelve a társadalmi kapcsolatok, társadalmi tájékoztatás fontosságát.

PROF. DR. GYULA BÁNDI DSC.

DEPUTY-COMMISSIONER FOR FUNDAMENTAL RIGHTS,
OMBUDSMAN FOR FUTURE GENERATIONS
OFFICE OF THE COMMISSIONER FOR FUNDAMENTAL
RIGHTS

**Climate change – fundamental rights –
local government roles**

Sustainable development, environmental protection, climate change may also be taken as synonyms, as all cover a multitude of crisis phenomena. The starting point of the current paper is the introduction to some of the cases international and EU jurisdiction, proving how deeply climate change might affect fundamental rights, human rights. This also means that the state shall undertake more and more obligations. Following the highlights of examples related to fundamental rights, there are some examples from the practice of the ombudsman of future generations, covering a wide spectrum of state responsibility, from making strategies through legislative proposals to the UN Sustainable Development Goals. These all are connected with several channels to the local governments, from physical planning through the protection of green areas to the energy saving, with a special attention to social connections and to the importance of public information.

DR. HERKE MIKLÓS

JOGI FŐREFERENS
ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA

DR. SZAMEK GABRIELLA

JOGI FŐREFERENS
ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA

**A környezeti és egészségügyi információkhoz
való hozzáférés szabályozása –
a lőrinci azbesztcement gyár bontásának
ombudsmani vizsgálata tükrében¹**

A környezeti információkhoz való hozzáférés mára már alapvető követelménynek tűnik. Az Aarhusi Egyezmény elfogadott és hazai jogba átültetett társadalmi részvétel egyik pillére a környezeti információkhoz való hozzájárulás, hiszen információ nélkül a többi részvételi jogosítvány sem érvényesülhet maradéktalanul.

Jelen tanulmány az alapvető jogok biztosa és a jövő nemzedékekért felelős helyettese által a selypi (lőrinci) volt azbesztcement gyár bontásával kapcsolatban lefolytatott általános vizsgálat nyomán kiadott jelentés egyik pontját ismerteti. A jelentés e pontja a környezeti és egészségügyi információkhoz való hozzáférés visszasságaival foglalkozik a konkrét ügy kapcsán. Teszi mindezt azért, hogy az Alaptörvényben rögzített egészséghez, az egészséges környezethez való alapvető jogok tekintetében a jövőben maradéktalanul érvényesülni tudjon az információkhoz való hozzáférés és elkerülhetőek legyenek a vizsgálat során feltárt visszasságok.

DR. MIKLÓS HERKE

SENIOR LEGAL SECRETARY
OFFICE OF THE COMMISSIONER FOR FUNDAMENTAL
RIGHTS

DR. GABRIELLA SZAMEK

SENIOR LEGAL SECRETARY
OFFICE OF THE COMMISSIONER FOR FUNDAMENTAL
RIGHTS

**The regulation of the right to access
environmental and sanitary information –
in the light of the ombudsman's inquiry
regarding the dismantling of the asbestos
cement factory in Lőrinci**

The right to access environmental information seems a fundamental requirement nowadays. The convention signed in Aarhus, implemented in Hungarian national law as well, makes access to environmental information one of the pillars for public participation, since without information, the other participatory rights cannot be fully exercised.

¹ A szerzők álláspontja nem tekinthető az AJBH hivatalos állásfoglalásának, az a szerzők saját véleménye.

This study presents one finding from the joint report issued by the Commissioner for Fundamental Rights and the Ombudsman for Future Generations after a general inquiry regarding the dismantling of the asbestos cement factory in Selyp (Lőrinci). The presented finding deals with the anomaly regarding access to environmental and sanitary information in this particular case. The report's goal is to prevent any future anomaly, such as the one revealed in this case and to ensure the full enforcement regarding access to information with respect to the right to health and a healthy environment, as stated in the Fundamental Law.

DR. FIALA-BUTORA ERIKA

JOGI FŐREFERENS
ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA

DR. AGÓCS ILONA

VEZETŐ TANÁCSOS
ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA

Energiahatékonyság

Az éghajlatváltozás hatásai elleni küzdelem egyik alappillére az egyidejűleg a fosszilis energiahordozók felhasználásának jelentős csökkentésével járó energiahatékonyság növelése. Ezen a téren az egyik legnagyobb potenciált a világ népességének növekedésével arányosan, világviszonylatban ütemesen növekvő épületállomány energiaigényének fokozatos visszaszorítása jelentheti. A nemzetközi és uniós célkitűzések teljesítése közvetlen összefügg az Alaptörvényben biztosított jövő nemzedékek érdekeinek védelmével, az egészséghez és az egészséges környezethez való alapjog, a tulajdonhoz való jog és az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésével is. Az épületek energetikai követelményeinek meghatározása a harmonizált hazai hatályos joganyag részét képezi. A hazai épületállomány energiahatékonyságának gyakorlati növeléséhez – és így a nemzetközi, uniós célkitűzéseknek és az alaptörvényi kötelezettségeknek való megfeleléshez – azonban ennél jóval szerteágazóbb, tudatosan és összehangoltan előkészített, interdiszciplináris, ágazati szempontokat egyensúlyozottan figyelembevevő, számos metajurisztikus elemet tartalmazó intézkedés-csomag hatékony, széleskörű tájékoztatáson alapuló végrehajtása szükséges.

DR. ERIKA FIALA-BUTORA

SENIOR LEGAL SECRETARY
OFFICE OF THE COMMISSIONER FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

DR. ILONA AGÓCS

SENIOR ADVISER
OFFICE OF THE COMMISSIONER FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

Energy efficiency

One of the pillars of combating the effects of climate change is the increase of energy efficiency, at the same time a significant reduction in the use of fossil fuels is also needed. One of the greatest potential in this respect is the gradual suppression of the energy needs

of the growing building stock. The fulfillment of international and EU objectives is directly related to several rights prescribed in the Hungarian Fundamental Law, e.g.: the protection of the interests of future generations, the right to health and to a healthy environment, the right to property and the requirement of equal treatment. The energy requirements of buildings are part of our applicable harmonized domestic legislation. In order to effectively increase the energy efficiency of the domestic building stock - and hence to comply with our international and EU objectives and fundamental law obligations – we need a much more diversified, conscientious, interdisciplinary package of implementation, that also pays attention to public awareness.

DR. HABIL. BOROS ANITA

EGYETEMI DOCENS
NEMZETI KÖZZSZOLGÁLATI EGYETEM
ÁLLAMTUDOMÁNYI ÉS KÖZIGAZGATÁSI KAR

A magyar közigazgatási eljárásjog harmadik generációs törvénye: az Ákr.

A hazai közigazgatási eljárásjog új eljárás kódexszel gyarapodott 2018 januárjában. Az új törvény a hazai közigazgatási eljárásjog reformjának egyik sarokpontja, amellyel a korábbi közigazgatási döntésfelülvizsgálati rendszer is a megújulás útjára lép. Az új közigazgatási perrendtartás a közigazgatási jogvita mint gyűjtőfogalom intézményesítésével egységesíti a korábbi közigazgatási bírósági döntésfelülvizsgálati módokat és bevezeti a közigazgatási hatósági jogorvoslati eljárásban a bírói út elsőlegességét. Jelen tanulmányunk egy, az általános közigazgatási rendtartás szabályait bemutató írásunk első részre.

DR. HABIL. ANITA BOROS

ASSOCIATE PROFESSOR
NATIONAL UNIVERSITY OF PUBLIC SERVICE
FACULTY OF POLITICAL SCIENCES AND PUBLIC
ADMINISTRATION

The third generation act of the hungarian administrative procedure law: Act CL of 2016 – on General Public Administration Procedures (the so-called Ákr.)

Hungarian administrative procedural law augmented by a new codex in January 2018. The new act is one of the cornerstones of the reform of the hungarian administrative procedural law, with which the former administrative decision-revision system will also be on the path of renewal. The new administrative code of procedure integrates the former judiciary decision-revision methods and initiates the priority of judicial solving, in case of administrative authority remedy through the institutionalization of the concept of legal dispute. Our present study is a second part of our writing on the rules of the general public administration procedures.

VÁGUJHELYI FERENC

ELNÖK

NEMZETI HÍRKÖZLÉSI ÉS INFORMATIKAI TANÁCS

Elektronikus választási rendszer – létezik a polgárok számára átlátható megoldás?

A választások során az egyén döntést hoz. Az ezt tartalmazó adatot el kell juttatni a szavazatszámításért felelős szervnek, fel kell dolgozni és kihirdetni az eredményt. A feladat első ránézésre informatikai megoldásért kiált. Ugyanakkor egy, a választási folyamatot támogató rendszerrel kapcsolatban a legfontosabb feltétel az, hogy a választópolgárok túlnyomó többsége bízjon a korrekt működésben. Ha a bizalmat racionális alagra akarjuk építeni, akkor az átlagember számára a folyamatnak átláthatónak, érthetőnek kell lennie. Lehetséges-e ez egy kriptográfiára épülő rendszerben?

FERENC VÁGUJHELYI

PRESIDENT

NATIONAL COUNCIL FOR TELECOMMUNICATIONS AND INFORMATION TECHNOLOGY

Electronic voting system – does exist a transparent solution for the citizens?

People make decision in the election process. The data that represents it must be delivered to the responsible authority, must be processed and the result has to be published. This is a common objective of most information technology systems. However, the most important condition of an election process support system is that people must trust in it. If we want to build this trust on rational basis then the process must be transparent and comprehensible for the average elector. Is this a realistic expectation from a system based on cryptography?

FÜLEP ISTVÁN

SZAKÉRTŐ

NEMZETI HÍRKÖZLÉSI ÉS INFORMATIKAI TANÁCS

NICK GÁBOR

TUDOMÁNYOS SEGÉDMUNKATÁRS

MTA SZTAKI, MÉRNÖKI ÉS ÜZLETI INTELLIGENCIA KUTATÓLABORATÓRIUM

VÁRGEDŐ TAMÁS

IGAZGATÓI TANÁCSADÓ

MTA SZTAKI

Zászlón a digitalizáció – Ipar 4.0

A publikáció célja, hogy összefoglalóan bemutassa az Ipar 4.0 paradigma létrejöttének körülményeit, eddigi mintegy hatéves történetének főbb eseményeit, mozgatórugóit, továbbá, hogy részleteseb-

ben foglalkozzon az Ipar 4.0 magyarországi helyzetével, aktuális teendőivel. A hazai kitekintésben bemutatjuk az Ipar 4.0 fejlesztési stratégia kidolgozásának alapjait képző felmérés eredményeit és a stratégiaalkotással kapcsolatos helyzetet.

ISTVÁN FÜLEP

EXPERT

NATIONAL COUNCIL FOR TELECOMMUNICATIONS AND INFORMATION TECHNOLOGY

GÁBOR NICK

RESEARCH ASSISTANT

MTA SZTAKI

RESEARCH LABORATORY ON ENGINEERING & MANAGEMENT INTELLIGENCE

TAMÁS VÁRGEDŐ

ADVISOR OF THE DIRECTOR

MTA SZTAKI

Digitalisation is on the flag – Industry 4.0

The objective of the article is to provide an overview of the emergence of the Industry 4.0 paradigm by reviewing the main drivers and major events of its 6-year history, and to present in a detailed way the current situation of Industry 4.0 in Hungary. The second part of the article focuses on the results of an Industry 4.0 readiness and macro-economic status survey on which the national I4.0 development strategy is based.

SZÁMADÓ RÓZA

DOKTORANDUSZ

ÓBUDAI EGYETEM BIZTONSÁGTUDOMÁNYI

DOKTORI ISKOLA

Önkormányzatok kiberbiztonsági helyzete a nemzetközi és hazai tapasztalatok tükrében

A webtechnológia szabaddá válása óta alig húsz év telt el, és ma már a gépek által vezérelt együttműködő hálózatokról, mesterséges intelligenciáról beszélünk. Létrejött egy virtuális világ, aminek a keretei, szabályai, kiterjedése és működése szinte napról napra változik, addig a digitális kompetenciái az egyéneknek és a szervezeteknek ezt egyre növekvő lemaradással követi. Ahogy növekszik a társadalom függősége a kibertérről, úgy válik egyre sebezhetőbbé. Az információs társadalom fejlődése nagyon rövid idő alatt alakította át ismert világunkat. A 2007-es ész kibertámadás kijózanítólag hatott, hiszen a kormányzatoknak azzal kellett szembesülni, hogy egy jól szervezett támadás egy egész állam működését meg tudta bénítani. A kiberbiztonsági kérdések kezelésére az Európai Unió 2004-ben létrehozta az Európai Unió Hálózat- és Információbiztonsági Ügynökséget, az ENISA-t, aminek keretében, 2017-ben kiemelt területként került azonosításra a kiberbiztonság kérdésköre, tekintettel a kiberfenyegetettség növekedésére.

RÓZA SZÁMADÓ
DOCTORAL CANDIDATE
ÓBUDA UNIVERSITY DOCTORAL SCHOOL ON SAFETY
AND SECURITY SCIENCES

The cyber-security situation of local governments in the reflection of international and national experiences

It has only been 20 years since web technology was made available to the public, and today we are talking about interconnected, automatically managed networks and artificial intelligence. A virtual

world came into being, whose boundaries, rules, extent and operation are constantly changing, yet individual and organizational digital competences are lagging behind. The more society becomes dependent on cyber space, the more vulnerable it becomes. The development of information society transformed the known world under a very short period of time. The Estonian cyber-attack in 2007 acted as a wake-up call, as governments had to face the fact that a well-organized attack can even paralyse the functioning of a whole state. In order to address issues of cyber security, the European Union set up the European Union Agency for Network and Information Security (ENISA) in 2004, under which the issue of cyber security was identified as priority in 2017 due to the increasing volume of cyber threats.
